

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 21C/134/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318207254
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Farkašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2020:1318207254.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Beatou Farkašovou v právnej veci žalobkýň: 1. C.. Ľ. T., G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, J., 2. W.. R. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, J., 3. X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I.. Q.. Y. XX, J., žalobkyne 1, 2, 3 zastúpené JUDr. Petrom Kubinom, advokátom, Štefánikova 15, Bratislava, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, IČO: 00 603 481, Primaciálne nám. 1, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu v celom rozsahu zamieťa.
- II. Žalovanému súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne 1, 2, 3 sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 26.11.2018 domáhala voči žalovanému určenia, že sú každá z nich podielovými spoluvlastníkmi v spoluvlastníckom podiele 1/3-iny nehnuteľností v kat. úz. E., Obec J. - m. č. L. C., okres J. W., a to parc. č. XXXXX/X záhrady o výmere 450 m² (odčlenený od pôvodnej parcely č. XXXXX/X záhrady o výmere 634 m²), parc. č. XXXXX/X zast. plochy a nádvoria o výmere 314 m² (odčlenený od pôvodnej parcely č. XXXXX/X zast. plochy a nádvoria o výmere 532 m²), parc. č. XXXXX/X zast. plochy a nádvoria o výmere 89 m² (odčlenený od pôvodnej parcely č. XXXXX/X zast. plochy a nádvoria o výmere 532 m²), vytvorených odčlenením od príslušných pôvodných parciel zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. L. C. geometrickým plánom č. 98/2015 zo dňa 12.10.2015, úradne overeným Okresným úradom J., katastrálnym odborom dňa 20.10.2015 pod č. 2195/15 (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“).

Žalobkyne 1, 2, 3 (ďalej len „žalobkyne“) skutkovo odôvodnili žalobu tým, že sú univerzálne právne nástupkyne po X. T.O., rod. C., ktorej naposledy svedčil zápis práva osobného užívania pozemku k predmetným nehnuteľnostiam, ktorých sa domáhajú žalobou určenia vlastníctva, ktoré právo osobného užívania pozemku sa na základe zákona č. 509/1991 Zb., t.j. Novelou Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) od 1.januára 1992 zmenilo na vlastnícke právo. Právo osobného užívania k predmetným nehnuteľnostiam bolo v prospech X. T. zriadené Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 19.11.1966 a vzniklo registráciou tejto Dohody u Štátneho notárstva (ďalej len „ŠN“), ktorého existenciu dokazuje výpis z evidencie nehnuteľností Správy geodézie a katastra zo dňa 17.08.1987, výpis z evidenčného listu č. XXXX, na ktorom sú ako užívatelia predmetných nehnuteľností zapísaní X. T. s manželom I. T.. X. T. sa po účinnosti Novelu OZ mala od 1. januára 1992 stať vlastníčkou uvedených pozemkov podľa § 872 ods. 1 OZ, avšak táto skutočnosť z neznámych dôvodov nebola zaznamenaná v evidencii nehnuteľností.

Univerzálnym právnym nástupcom a jediným dedičom po X. T. a jej manželovi I. T. bol ich syn C.. E. T., otec žalobkýň, ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel a jeho univerzálnymi právnymi nástupkyňami a dedičkami sú žalobkyne. Na základe prechodu dedičstva, a teda i predmetných nehnuteľností, zo X. T. a jej manžela na ich syna C.. E. T. a následne z tohto na jeho dedičky, t.j. žalobkyne, by predmetné nehnuteľnosti mali

byť v podielovom spoluvlastníctve žalobkyní v spoluvlastníckom podiele 1/3-iny u každej z nich, nakoľko v rovnakom podiele žalobkyne zdedili aj dom súp. č. XXXX postavený na pozemku parc. č. XXXX/X. Pasívna legitímácia žalovaného je daný tým, že žalovaný je v súčasnosti zapísaný ako údajný vlastník predmetných pozemkov na LV č. XXXX kat. úz. E..

Dňa 19.11.1966 Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku zriadil Odbor pre výstavbu Obvodného národného výboru J. X - E. v prospech X. T., rod. C. právo osobného užívania pozemku na účely výstavby rodinného domu a zriadenia záhrady k novovytvorenej parc. č. XXXXX/X o výmere 853 m² kat. úz. J. vytvorenej odčlenením od pôvodnej parc. č. XXXXX o výmere 1687 m² geom. plánom č. Q.-XX-XXX-XXX-XX zo dňa 17.05.1961. Zriadenie práva osobného užívania k pozemkom bolo podľa Dohody o zriadení práva osobného užívania dohodnuté za kúpnu cenu 2.221,20 Kčs, ktorú X. T. uhradila ObNV. Právo osobného užívania k predmetným nehnuteľnostiam vzniklo registráciou u ŠN na základe Dohody o zriadení práva osobného užívania. X. T. po uzavretí predmetnej Dohody na účel výstavby rodinného domu s manželom I. T. postavili rodinný dom na pozemku t. č. parc.č. XXXXX/X zast. plochy o výmere 89 m² podľa nového geom. plánu, ktorá parcela je súčasťou parc.č. XXXXX/X aktuálne zapísanej v katastri nehnuteľností. K rodinnému domu im bolo udelené povolenie k trvalému užívaniu rodinného domčeka č. pop. VIII- 1213 v J. na J. Č.. X/a zo dňa 20.12.1968, ktorý rodinný dom má v súčasnosti súp. č. XXXX a je zapísaný na LV č. XXXX kat. úz. E.. Univerzálni právni nástupcovia X. T. majú vlastnícke právo k tomuto rodinnému domu, užívajú a obhospodarujú ho dodnes, čo potvrdzuje výpis z LV č. XXXX kat. úz. E. zo dňa 18.09.1991 na parc.č. XXXXX/X.

Novela OZ účinná od 1. januára 1992 spôsobila, že právo osobného užívania pozemku sa k uvedenému dátumu podľa § 872 ods. 1 OZ zmenilo zo zákona na vlastnícke právo fyzickej osoby, teda aj právo osobného užívania pozemku X. T. k predmetným nehnuteľnostiam zriadené Dohodou o práve osobného užívania vzniknuté registráciou u ŠN a zapísané v evidencii nehnuteľností sa zmenilo na vlastnícke právo k predmetným pozemkom aj napriek tomu. Že zmena zápisu zrealizovaná nebola, čo sa zrejme stalo chybou pri prepisovaní údajov k týmto nehnuteľnostiam z evidencie nehnuteľností používanej pred 1.1.1992 do Katastra nehnuteľností. Aj v prípade, ak by k registrácii Dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku u ŠN nedošlo alebo právo osobného užívania pozemku by nebolo riadne zapísané alebo ak by nastali chyby pri jeho zapisovaní do evidencie ŠN, X. T. by ako oprávnená držiteľka práva osobného užívania pozemku mala predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť od svojho výlučného vlastníctva, čo potvrdzuje rozsudok NS ČR sp. zn. 31Cdo 1529/2004z 7.12.2005, podľa ktorého „oprávnený držiteľ práva osobného užívania pozemku mal k 1.1.1992 mal rovnaké práva ako osobný užívateľ pozemku; preto sa jeho právo k uvedenému dátumu zmenilo podľa § 872 ods.1,2 OZ v právo vlastnícke“. X. T. bola zároveň k 01.01.1992 držiteľkou predmetných nehnuteľností, ktoré mala v oprávnenej držbe viac ako 10 rokov a bola bez akýchkoľvek pochybností dobromyseľná v tom, že jej tieto pozemky patria. Preto, ak by aj nenadobudla vlastnícke právo k predmetným pozemkom dňa 1.1.1992 konverziou práva osobného užívania na vlastnícke právo podľa § 872 ods. 1 OZ, nadobudla by ich k tomuto dňu titulom vydržania podľa § 872 ods. 6 OZ.

Po smrti X. T. prebehlo dňa 24.05.1995 dedičské konanie, kde jediným dedičom zo zákona bol jej syn C.. E. T., ale keďže vlastnícke právo X. T. nebol v Katastri nehnuteľností v čase jej smrti zapísané, predmetné nehnuteľnosti s nestali predmetom dedičského konania po nej. Po smrti C.. E. T. dňa 11.06.2018 prebehlo po ňom dedičské konanie pred Okresným súdom J. W. pred notárkou JUDr. Babetou Babíkovou ako súdnou komisárkou, pričom z uznesenia o dedičstve č. 30D/1220/2015-52, Dnot 60/2018 zo dňa 23.10.2018 vyplýva, že jeho právnymi nástupcami sa stali žalobkyne, preto aj v tomto prípade malo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam prejsť smrťou poručiteľa C.. E. T. na žalobkyne, ktoré sa mali stať podielovými spoluvlastníkmi týchto pozemkov každá v podiele 1/3-iny.

Žalobkyne svoj naliehavý právny záujem na požadovanej určení odôvodňovali tým, že nemajú inú možnosť ako domôcť sa svojho vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam a tak dosiahnuť zmenu zápisu údajov o vlastníckom práve k pozemkom vo svoj prospech inak ako prostredníctvom určovacej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP. Zároveň je v záujme právnej istoty žalobkyní ako aj žalovaného vyriešiť sporné vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam a nastoliť stav súladný so zákonom.

2. Žalobkyne na preukázanie svojho nároku k žalobe pripojili listinné doklady:

geometrický plán č. 98/2015 n oddelenie pozemkov p. č. 18119/5, 18119/6 a spresnenie polohy stavby p. č. 18119/7 vyhotoveného G. V. dňa 12.10.2015, úradne overenom pod č. 2195/15 dňa 20.10.2015, Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 19.11.1966, Výpis z evidencie nehnuteľností, z evidenčného listu č. XXXX zo dňa 17.08.1987 kat. úz. E., výpis z LV č. XXXX kat. úz. J. zo dňa 18.09.1991, Osvedčenie o dedičstve Okresného súdu Bratislava IV vydaného JUDr. Alžbetou

Juríkovou, notárom ako súdnym komisárom č. D 172/97, Dnot 38/97 zo dňa 18.03.1997, Uznesenie Okresného súdu Bratislava III vydaného notárom JUDr. Babetou Babíkovou ako súdnym komisárom č. 30D/1220/2018-85, Dnot 60/2018 zo dňa 23.10.2018, LV č. XXXX kat. úz. E., geometrický /polohopisný/ plán č. C-89-201-920-61zo dňa 17.05.1961 s Výkazom plôch k tomuto geom. plánu, Rozhodnutie Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislavy č.j. 12589/1968 o určení popisného a orientačného čísla pre budovu na J. ul. postavenej na parc. č. XXXXX/X, poštovú poukážku zo dňa 20.11.1967 o zaplatení ceny za osobné užívanie pozemkov, Povolenie ObNV J. - E. č. E.. XXX/XXXX/XXX/Ký. zo dňa 20.12.1968 k trvalému užívaniu rodinného domčeka č. pop. VIII-1213 v J. na J. Č.. X/a.

X. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, túto žiadal zamietnuť ako nedôvodnú z dôvodu, že žalobkyne nepreukázali skutočnosť smerujúce k určeniu, že sú spoluvlastníkmi predmetných sporných pozemkov. Na Okresnom súde J. W. bolo pod č. k. 10C/237/2014 vedené konanie vo veci žalobcu C.. E. T. proti žalovanému Hlavné mesto SR Bratislava, o určenie, že vec patrí do dedičstva, predmetom ktorej boli totožné novovytvorené pozemky z pozemkov parc. č. 18119/1 záhrady o výmere 634 m² a parc.č.18119/4 zast. plochy 532 m² zamerané geom. plánom geodetom G. V. dňa 12.10.2015 pod č. 98/2015, úradne overeným 20.10.2015 pod č. XXXX/XXXX, ako novovytvorené parcely č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, teda totožné nehnuteľnosti, ktorých určenia vlastníckeho práva sa žalobkyne domáhajú v tomto súdnom konaní. Žalobca C.. T. vzal žalobu späť a konanie bolo zastavené.

Žalobkyne sa domáhajú určenia svojho vlastníctva v nadväznosti na Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 19.11.1966, na základe ktorej zriadil ObNV, odbor pre výstavbu, právo osobného užívania pozemku parc. č. XXXXX/X o výmere 853 m² v prospech X. T., podľa bodu 3 Dohody, mal právo osobného užívania uvedeného pozemku vzniknúť registráciu Dohody u ŠN, notársky poplatok za registráciu mal hradiť nadobúdateľ tohto práva. Žalobkyne doložili Dohodu o zriadení osobného užívania pozemku uzatvorenú so X. T., avšak Dohoda nebola registrovaná ŠN. Nesplnením podmienky § 205 ods. 2 OZ v znení účinnom do 31.12.1991 právo osobného užívania pozemku parc. č. XXXXX/X o výmere 853 m² X. T. nevzniklo, preto sa v zmysle § 872 ods. 1 OZ nemohlo zmeniť na vlastníctvo. V čase smrti X. T. táto z uvedených dôvodov nevlastnila sporné nehnuteľnosti, a preto tieto nemôžu prejsť na jej právnych nástupcov. Z Evidenčného listu, výpisu z evidencie nehnuteľností č. XXXX, Správy geodézie a katastra zo dňa 17.08.1987 nevyplýva, žeby Dohoda bola registrovaná. Na tomto Evidenčnom liste je zapísaná aj parc. č. XXXXX/X o výmere 182 m², ku ktorej X. T. nemala uzavretú Dohodu o zriadení práva osobného užívania a ktorá parcela je vo vlastníctve žalovaného. O tom, že k registrácii Dohody nedošlo svedčí aj rozhodnutie VÚP-2107/1987.JUDr. Fa zo dňa 30.09.1987 vydané na základe Žiadosti X. T. zo dňa 21.07.1987 o dodatočnú registráciu.

K vydržaniu predmetných pozemkov žalovaný uviedol, že X. T. podpísala Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku dňa 19.11.1966 a v bode 3 je uvedené, že právo osobného užívania uvedeného pozemku vznikne jej registráciou u ŠN, notársky poplatok za registráciu hradí nadobúdateľ tohto práva. Z uvedeného je zrejmé, že už v čase podpisu Dohody bola X. T. informovaná o tom, kedy jej vznikne právo osobného užívania k pozemku a že za registráciu má uhradiť notársky poplatok, preto musela vedieť, že ak Dohoda nebude registrovaná ŠN, užívacie právo k pozemkom jej nevznikne a o tom, že táto Dohoda skutočne nebola registrovaná, musela mať už v danom čase pochybnosti, nakoľko nebola vyzvaná na úhradu notárskeho poplatku za registráciu Dohody. Z týchto dôvodov nemohla byť X. T. dobromyseľná v držbe už v čase začatia držby, nakoľko jej chýbala dobrá viera, pretože pri podpise Dohody sa mohla oboznámiť a bola oboznámená so skutočnosťou, kedy jej vznikne právo osobného užívania pozemkov a že za registráciu je povinná uhradiť notársky poplatok. To, že tento poplatok neuhradila v nej objektívne muselo vyvolať pochybnosti o registrácii Dohody a o tom, že jej nehnuteľnosti patria. V súdnom konaní č.k. 10C 237/2014 predložil žalobca list X. T. zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý adresovala Miestnemu úradu L. C. so žiadosťou o dodatočnú registráciu práva osobného užívania pozemku parc. č. XXXXX/X. Preto podmienka dobromyseľnosti pri držbe sporných pozemkov nebola splnená od začiatku držby právnym predchodcom žalobkyň X. T., a preto ani žalobkyne nemôžu pri držbe pozemkov byť dobromyseľné.

4. Žalobkyne v rámci vyjadrenia k vyjadreniu žalovaného zopakovali svoje tvrdenia uvádzané v žalobe a týkajúce sa nadobudnutia predmetných pozemkov do vlastníctva X. T. ako oprávnenej držiteľky práva osobného užívania pozemku s poukazom na rozsudky NS ČR sp. zn. 31Cdo 1529/2004 z 7.12.2005, potvrdený ďalšími rozsudkami NS ČR sp. zn. 22Cdo 2550/2006 z 11.12.2006, 22Cdo 2358/2012, 22Cdo 2439/2016, 22Cdo 5111/2016, z ktorých je zrejmé, že oprávnená držba práva osobného užívania pozemku má rovnakú kvalitu ako riadne zaregistrované právo osobného užívania pozemku, v dôsledku čoho sa X. T. stala vlastníčkou predmetných pozemkov transformáciou jej

oprávnenej držby práva osobného užívania sporných pozemkov, nie je preto potrebné skúmať splnenie zákonných podmienok vydržania.

Právo osobného užívania pozemkov sa zriaďovalo na konkrétny účel vymedzený v § 198 ods. 1 OZ v znení účinnom v tom čase, v prospech Zuzany Kollárovej bolo toto právo zriadené na účel výstavby rodinného domu, ktorý bol aj skutočne postavený, žalobkyne ho vlastní a užívajú. Odplata za zriadenie práva osobného užívania pozemku bola X. T. riadne zaplatená, dva roku po uzavretí Dohody vydal ObNV Bratislava-Vinohrady dňa 20.12.1968 povolenie k užívaniu stavby. Spornou sa javí skutočnosť, či došlo k registrácii Dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku u ŠN. Priamy dôkaz dokazujúci túto skutočnosť bez pochyb žalobkyne nemajú, ale viaceré skutočnosti nasvedčujú, že právo osobného užívania k predmetným nehnuteľnostiam X. T. mohlo byť zaregistrované u ŠN, ktoré skutočnosti a dôkazy jednoznačne odôvodňujú oprávnenosť držby práva osobného užívania k pozemkom X.. T. : a/ toto právo bolo zriadené platnou Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, Z. Kollárová toto právo od začiatku fakticky vykonávala v súlade so zákonom, b/vydanie Povolenia k trvalému užívaniu rodinného domu, ktoré by nebolo vydané v prípade neoprávnenej držby, c/ X.. T. a jej právni nástupcovia žili v presvedčení, že Dohoda registrovaná u ŠN bola, X.. T. bola presvedčená, že jej právo osobného užívania k sporným pozemkom dal zaregistrovať ObNV, ktorý v jej prospech zriadil a uzavrel s ňou Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku, d/ z Dohody nevyplýva jednoznačná povinnosť nadobúdateľa, t.j. X.. T., dať právo osobného užívania registrovať, vyplýva z neho len povinnosť uhradiť poplatok za registráciu, e/ žiadosť o registráciu zo dňa 22.7.1987 podávala X. T. z dôvodu, že na ŠN J. W. sa bola informovať a tu ju informovali, že ObNV má povinnosť zaregistrovať zriadenie práva osobného užívania. Na základe uvedeného X. T. sa oprávnene mohla domnievať, že Dohodu dal zaregistrovať ObNV. Výpis z evidencie nehnuteľností preukazuje skutočnosť, že X.. T. mala predmetné pozemky v oprávnenom užívaní. Od uzákonenia povinnosti do dnešného dňa platia žalobkyne, ako i ich právni predchodcovia X.. T. a C.. E. T. za predmetné pozemky daň z nehnuteľnosti, čo svedčí o oprávnenosti držby práva osobného užívania sporných pozemkov X. T..

5. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi špecifikovanými v bode 2 odôvodnenia tohto rozsudku, Rozhodnutím Hlavného mesta SR Bratislava č. 1/19/185138-36/13/976801 zo dňa 03.05.2019 o vyrubení dane z nehnuteľnosti žalobkyne 1 s dokladom o zaplatení, listom X. T. adresovaným ObNV Bratislava III, odbor výstavby zo dňa 22.07.1987, Rozhodnutím OBNV Bratislava III, odboru výstavby a územného plánovania č. VÚP-2107/1987-JUDr. Fa zo dňa 30.09.1987 o prerušení konania vo veci zriadenia práva osobného užívania pozemku, Žiadosť X. T. adresovanou Miestnemu úradu J. L. C. zo dňa 27.04.1992 o dodatočnú registráciu práva osobného užívania pozemku parc. č. XXXXX/X kat. úz. E., ako i spisom tunajšieho súdu sp. zn. 10C 237/2014.

6. Súd pojednával a rozhodol v prítomnosti sporových strán na pojednávaní dňa 12.06.2020, sporové strany nenavrhli žiadne iné návrhy na doplnenie dokazovania okrem listinných dôkazov založených v spise. Žalobkyne preukazovali svoj naliehavý právny záujem na podanej žalobe tým, na predmetných sporných pozemkoch majú legálne postavený rodinný dom, ktorý užívajú cca 50 rokov, ktorý je riadne zapísaný na LV v ich vlastníctve, avšak pozemky pod rodinným domom sú na LV zapísané vo vlastníctve žalovaného. Tento stav je stavom právnej neistoty, keďže žalobkyne sú si vedomé, že sporné pozemky boli užívané už ich starou matkou X. T. na základe Dohody o zriadení osobného užívania pozemku. Žalobkyne chcú stav právnej neistoty odstrániť a definitívne aj práve sformalizovať titul, na základe ktorého predmetné pozemky užívajú.

7. Z LV č. XXXX kat. úz. E. súd zistil, že okrem iných je ako výlučný vlastník parc. č. XXXXX/X záhrady o výmere 634 m², parc. č. XXXXX/X zast. plochy a nádvoria o výmere 532 m, na ktorej parcele je postavená stavba a vlastník je evidovaný na LV č. XXXX, zapísaný žalovaný.

8. Osvedčením o dedičstve Okresného súdu J. X vydaným notárkou S. I. ako súdnou komisárkou č. D 172/97, Dnot 38/97 zo dňa 18.03.1997 v dedičskej veci po poručiteľke X. T., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX súd zistil, že jediným dedičom poručiteľky bol jej syn C.. E. T., nar. XX.XX.XXXX, pričom predmetom dedičstva bol dom bez pozemku súp. č. XXXX zapísaný na LV č. XXXX stojaci na parc. č. XXXXX/X a investície na pozemku.

9. Uznesením tunajšieho súdu vydaného prostredníctvom notárky JUDr. Babety Babíkovej ako súdnej komisárky v dedičskej veci po poručiteľovi C.. E. T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX súd zistil, že dedičmi po ňom sú žalobkyne 1, 2, 3 a predmetom dedenia neboli nehnuteľnosti, ktoré

sú predmetom súdneho konania č.k. 21C 134/2018. Okrem iného bol predmetom dedenia rodinný dom zapísaný na LV č. XXXX kat. úz. E. súp. č. XXXX stojaci na parc. č. XXXXX/X.

10. Z Dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 19.11.1966 súd zistil, že odbor pre výstavbu Obvodného národného výboru J. X - E. zriadil X. T., rod. C. právo osobného užívania pozemku parc. č. XXXXX/X o výmere 853 m² kt. úz. J. patriacej Č.. Š.P. v správe odboru výstavby ObNV J. X - E. k výstavbe rodinného domu a k zriadeniu záhradky. Na pozemku už bol postavený rod. Dom na základe zmluvy o práve stavby. Právo osobného užívania bolo zriadené za úhradu 1.620,20 Kčs, ktorá bola splatná 20.11.1966. V zmysle bodu 3 Dohody právo osobného užívania daného pozemku malo vzniknúť registráciou u ŠN, notársky poplatok za registráciu mal hradiť nadobúdateľ tohto práva. V zmysle čl. II Dohody X. T. boli odpredané porasty nachádzajúce sa na parc. č. XXXXX/X kat. úz. J., ku ktorej bolo zriadené právo osobného užívania za kúpnu cenu 600 Kčs splatnou v deň podpisu dohody.

11. Z dokladu o zaplatení úhrady za osobné užívanie a kúpnu cenu za porasty súd zistil, že platiteľ poštovou poukážkou č. 751-2303 dňa 20.11.1967 uhradila ObNV J.-E. za účel platby: osobné užívanie poz. sumu 1.221,20 Kčs, pričom platiteľom bola : X. T., rod. C., J., J. X.

12. Povoľením ObNV J. - E., odbor pre výstavbu č. Výst.2228/1968/327/Ký zo dňa 20.12.1968 bolo X. T., J., J. X/a povolené trvalé užívanie rodinného domčeka č. pop. E.-XXXX E. J. na J. Č.. X/a.

13. Podľa § 126 Obč. zák., vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak

Podľa § 217 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

14. Určovací žaloba podľa § 137 písm. c) CSP je svojou povahou žalobou preventívnou, ktorej účelom je predísť stavu právnej neistoty ohľadne určitého práva alebo jeho výkonu a jej význam je rýdzo praktický - nastoliť istotu v ohrozených právnych vzťahoch. Ustanovenie citovaného zákonného ustanovenia vyžaduje istú kvalitu určovacej žaloby spočívajúcu v tom, že žalobca musí preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žaloba na začatie konania s petitom určovacím je prostriedkom procesnej prevencie a možno ju podať predovšetkým tam, kde do oprávnených práv a záujmov ešte nebolo zasiahnuté a kde sa podaním žaloby predíde zásahu alebo sa vytvorí základ pre usporiadanie právneho vzťahu medzi stranami sporu. Tam, kde k zásahu došlo, je namieste petit iný než určovací. Právny záujem je naliehavý v tom zmysle, že žalobca nemá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov iným procesným prostriedkom a existujúca spornosť z právneho vzťahu medzi stranami sporu môže byť odstránená len podaním žaloby s petitom určovacím. Žaloba, ktorý nerieši spornosť vzťahu strán sporu, nie je procesne prípustná. Úspešne môže podať žalobu určovaciu len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, ktorý tu nahrádza vecnú legitimitáciu účastníka. Podmienkou je, aby žalobca mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to na určení proti označenému žalovanému, ak sa žalobou vytvorí pevný základ pre právne vzťahy strán sporu a tým sa potom zabráni prípadným ďalším žalobám.

15. V posudzovanej veci sa žalobkyne domáhali určenia, že sú podielové spoluvlastníčky, každá v podiele 1/3-iny novovytvorených nehnuteľností parc. č. XXXXX/X, XXXXX/X S. XXXXX/X vytvorené z pôvodných parc. č. XXXXX/X S. XXXXX/X zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. E., a to geom. plánom vyhotoveným G. V. č. 98/2015 zo dňa 12.10.2015 a úradne overeným dňa 20.10.2015 pod č. 2195/15 z dôvodu, že pôvodnú nehnuteľnosť parc. č. XXXXX/X o výmere 853 m², z ktorej vznikli i predmetné parcely, ku ktorým sa žalobkyne domáhajú žalobou určenia vlastníctva, nadobudla ich právna predchodkyňa X. T., rod. C. právo osobného užívania na základe Dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku zo dňa 19.11.1966 na účely výstavby rodinného domu a zriadenia

záhrady, za čo aj zaplatila úhradu. X. T. na základe tejto Dohody a jej registrácie u ŠN sa od 1.1.1992 mala stať transformáciou v zmysle § 872 ods. 1 OU vlastníčkou týchto nehnuteľností, nakoľko právo osobného užívania pozemku k uvedenému dátumu sa zmenilo na právo vlastnícke. Aj v prípade, ak by nastala chyba pri zápise práva osobného užívania pozemku X. T. k predmetným pozemkom a Dohoda by nebola registrovaná, stala sa oprávnenou držiteľkou pozemkov. Keďže vlastnícke právo X. T. k predmetným pozemkom nebolo v katastri nehnuteľností zapísané v čase jej smrti na LV, pozemky sa nestali predmetom dedičského konania po nej a neprešli na jediného jej dediča a syna C.. E. T., otca žalobkyni, ktorý však XX.XX.XXXX zomrel a ani v dedičskom konaní po ňom č. k. 30D/1220/2018 pred tunajším súdom nemohli byť predmetné nehnuteľnosti prededené v prospech jeho dedičov, dcér, t.j. žalobkyni, kedy podľa nich, malo aj v tomto prípade prejsť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na ne v spoluvlastníckom podiele 1/3-iny v prospech každej z nich. V záujme právnej istoty a zápisu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností na žalobkyne, i touto skutočnosťou tieto preukazovali naliehavý právny záujem na určovacej žalobe.

16. Hlavným predpokladom úspešnosti určovacích žalôb je preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP, pričom súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, v opačnom prípade bez skúmania vecnej stránky veci musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. V konaní bolo nesporne preukázané, že dedičské konanie po poručiťke X. T., rod. C., (alebo rodenej C., C. ?) nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX vedené pred Okresným súdom J. X pod č.k. D 172/97, Dnot 38/97 (bod 8 odôvodnenia tohto rozsudku) a dedičské konanie po jedinom dedičovi pôvodnej poručiťky X. T. C.. E. T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX vedené pred tunajším súdom pod č.k. 30D/1220/2018 (bod 9 odôvodnenia tohto rozsudku) po ktorom sú dedičkami žalobkyne 1, 2, 3, prebehli, avšak nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tejto žaloby prededené neboli, t.j. netvorili predmet dedičstva.

17. Podľa § 460 OZ sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiťka. Dedičstvo sa podľa § 158 a nasl. CMP prejednáva v konaní o dedičstve, ktoré konanie je možné začať aj bez návrhu, a to akonáhle sa príslušný súd na konanie dedičstva dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho (§ 173 a § 174 ods. 2 CMP) a ktoré podľa § 203 CMP končí vydaním uznesenia, ktorým súd potvrdí nadobudnutie dedičstva jednému dedičovi alebo potvrdí, že dedičstvo, ktoré nenadobudol žiaden dedič pripadne štátu alebo schváli dohodu dedičov o vypořádání dedičstva alebo schváli dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, príp. neschváli dohodu o vypořádání dedičstva a potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov alebo vykoná vypořádání medzi dedičmi. Uznesením podľa § 203 CMP sa deklarujú právne vzťahy s účinnosťou ku dňu smrti poručiťka. K potvrdeniu nadobudnutia dedičstva, teda k potvrdeniu vlastníckeho práva dedičstvom k veciam patriacim do dedičstva po poručiťkovi ku dňu jeho smrti, je súd oprávnený iba v konaní o dedičstve. Mimo konania o dedičstve nemožno deklaratórnym rozhodnutím (výrokom štátneho orgánu) určiť, že dedič je vlastníkom veci patriacej do dedičstva. Tento zákonný postup pri prejednaní dedičstva nie je možné obchádzať určovacou žalobou podľa § 137 písm. c/ CSP, že dedič je vlastníkom veci patriacej do dedičstva, ktorá nebola prejednaná v konaní o dedičstve, pretože takouto deklaráciou súdu by sa legalizovalo nadobudnutie dedičstva bez prejednania a rozhodnutia príslušného súdu v konaní o dedičstve. Osobitné druhy konania podľa CMP, tzv. nesporné konania, sú konaniami, na ktorých je zvýšený záujem spoločnosti vyjadrený osobitnou úpravou. Rozhodnutia, v ktorom by bolo v tomto súdnom konaní č.k. 21C 134/2018 podľa § 137 písm. c) CSP určené, že žalobca ako dedič je vlastníkom predmetu dedičstva, by sa tak nahradzovalo uznesenie o potvrdení nadobudnutia dedičstva dedičom podľa § 203 CMP, čo je neprípustné. Keďže sa žalobkyne žalobou domáhajú určenia vo svoj prospech svojho podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu, že ich nadobudli ako dedičky po svojom otcovi poručiťkovi C.. E. T. odvodzujúc jeho vlastníctvo od skutočnosti, že tento ich nadobudol po svojej matke X. T. ako dedič, na takomto požadovanom určení žalobkyne nemôžu mať naliehavý právny záujem pre obchádzanie konania o dedičstve, výlučne v ktorom je možné deklaratórnym rozhodnutím určiť, že dedič, ktorým majú byť žalobkyne, sú vlastníci vecí patriacich do dedičstva po poručiťkovi. Z dôvodu, že žalobkyne nepreukázali svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že sú podielovými spoluvlastníkmi sporných parciel, každá v podiele 1/3-iny, lebo stav neistoty ich právneho postavenia nemožno odstrániť žiadaným určovacím výrokom, pretože by sa tým neprípustne obchádzalo dedičské konanie po poručiťkovi C.. E. T., príp. X. T., jedine v ktorom je možné potvrdiť nadobudnutie vlastníckeho práva dedičstvom k veciam patriacim do dedičstva po poručiťkovi ku dňu jeho smrti, bolo potrebné žalobu podľa § 137 písm. c) CSP

zamietnuť bez bližšieho zaoberania sa a vyhodnocovania skutkových okolností vzniku vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam právnym predchodcom žalobcu.

18. Súd poukazuje na konštantnú judikatúru, konkrétne rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 120/2009 zo dňa 27.10.2010, podľa ktorého „k nadobudnutiu dedičstva nedochádza len na základe smrti poručiteľa. Právna úprava dedičského práva vychádza z princípu ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva. Okrem iného predpokladá aj to, že dedičstvo po poručiteľovi musí byť súdom prejednané a rozhodnuté, konanie o dedičstve začína aj bez návrhu a v konaní o dedičstve musí byť prejednaný tiež majetok, ktorý nebol známy pri pôvodnom prejednaní a rozhodnutí o dedičstve. Podľa rozhodnutia súdu o potvrdení dedičstva alebo o vyporiadaní dedičov sa dedičstvo nadobúda s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. V dobe od smrti poručiteľa až do potvrdenia dedičstva alebo vyporiadania dedičov právoplatným rozhodnutím súdu tu teda nemôže byť istota, s akým výsledkom konanie o dedičstvo skončí, a to najmä, kto bude poručiteľovým dedičom a ako bude vyporiadané dedičstvo medzi viacerých dedičov“. V prejednávanej veci neboli sporné nehnuteľnosti predmetom dedenia ani u X. T. ani u C.. E. T., preto žalobkyne v občianskoprávnom konaní obídvo dedičské konanie si nemôžu určovať výšku spoluvlastníckych podielov pripadajúcich každej z nich podľa svojho uváženia, nakoľko až do vyporiadania dedičstva sú všetci dedičia považovaní za vlastníkov veci. Súd taktiež poukazuje aj na rozsudok NS SR sp. zn. 3MCdo 4/2013 zo dňa 31.03.2014, podľa ktorého „ak nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami § 175a až § 175zd Občianskeho súdneho poriadku, nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiteľa domáha určenia, že je /spolu/vlastníkom veci patriacej do dedičstva“. Princíp úradnej ingerencie do nadobúdania dedičstva, ktorá je zverená súdu, akcentovali aj ďalšie rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo 267/2009 zo dňa 31.01.2007, 1Cdo 104/2003 zo dňa 27.04.2004, 6Cdo 184/2010.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1; § 262 ods. 1, čl. 4 ods. 2 CSP tak, že v konaní plne procesne úspešnému žalovanému nepriznal voči žalobkyniam 1, 2, 3 v konaní neúspešným náhradu trov konania, nakoľko žalovaný žiadne trovy nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len „oprávnený“). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 1, 2 Exekučného poriadku). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).